

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ
П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол 13.11.2019 № 9

Голова вченої ради
академії НАМН України

професор

Ю. В. Вороненко

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА

з нормативної навчальної дисципліни підготовки докторів філософії (PhD)
в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) та заочною формами навчання
за науковою спеціальністю «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА
МЕДИЦИНА» (з елементами дистанційного навчання)

Галузь знань:	22 – Охорона здоров'я
Спеціальність:	222 – Медицина
Спеціалізація (наукова спеціальність)	14.01.38 Загальна практика – сімейна медицина
Рівень освіти:	третій (освітньо-науковий) рівень
Навчальна дисципліна за планом ОНП:	«Загальна практика – сімейна медицина»
Нормативна навчальна дисципліна	
Форма навчання:	очна (денна, вечірня), заочна форми навчання
Тривалість навчання:	(12 кредитів, 360 год.)
Кафедри:	сімейної медицини; сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги

Київ – 2019

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради Інституту сімейної медицини

Протокол 28.09.2019 № 7

Голова вченої ради

професор О.Г. Шекера

ПОГОДЖЕНО

Рішення Комісії вченої ради з наукової роботи та інноваційної діяльності

Протокол 12.11.19 № 9

Голова Комісії

професор Н. О. Савичук

НМАПО імені П.Л. Шуплика

ВСТУП

Навчальний план та програма нормативної навчальної дисципліни підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика за спеціальністю: 222 Медицина 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина» розроблені на підставі відповідних освітньо-наукових програм третього освітньо-наукового рівня, а також на підставі положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів МОЗ України та МОН України, Постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року №167 «Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», Статуту Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.2015 року № 509, Положення про організацію освітнього процесу в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, затвердженого вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (протокол № 2 від 18.02.2015 року), та іншими нормативними актами, науково-педагогічними працівниками кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги (завідувач кафедри доктор медичних наук, професор Л.Ф. Матюха) та кафедри сімейної медицини (доктор медичних наук, професор Л.В. Хіміон) Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика; обговорені та схвалені на міжкафедральному засіданні кафедр сімейної медицини і сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (протокол № 1 від 16.09.2019 року); погоджені на засіданні вченої ради Інституту сімейної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (протокол № 7 від 26.09.19 року).

Рецензенти:

1. Мороз Галина Зотівна - доктор медичних наук, професор, професор кафедри військової загальної практики-сімейної медицини Української військово-медичної академії Міністерства оборони України.
2. Стаднюк Леонід Антонович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапії і геріатрії НМАПО імені П.Л. Шупика

Навчальний план та програма погоджені Комісією вченої ради з наукової роботи та інноваційної діяльності

« _____ » _____ 2019 р.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

№ п.п.	ПІБ	Вчене звання	Науковий ступінь	Посада
Голова робочої групи:				
1.	Хіміон Людмила Вікторівна	Професор	Доктор медичних наук	Завідувач кафедри сімейної медицини НМАПО імені П. Л. Шупика
Члени робочої групи:				
2.	Ткаченко Вікторія Іванівна	Професор	Доктор медичних наук	Професор кафедри сімейної медицини НМАПО імені П. Л. Шупика
3.	Шекера Олег Григорович	Професор	Доктор медичних наук	Директор сімейної медицини НМАПО імені П. Л. Шупика
4.	Матюха Лариса Федорівна	Професор	Доктор медичних наук	Завідувач кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги НМАПО імені П. Л. Шупика
5.	Ященко Оксана Борисівна	Доцент	Кандидат медичних наук	Доцент кафедри сімейної медицини НМАПО імені П. Л. Шупика
6.	Данилюк Світлана Володимирівна	Доцент	Кандидат медичних наук	Доцент кафедри сімейної медицини НМАПО імені П.Л. Шупика
7.	Ситюк Тетяна Олександрівна	-	Кандидат медичних наук	Доцент кафедри сімейної медицини НМАО імені П.Л. Шупика

Обговорено і схвалено на міжкафедральному засіданні кафедри сімейної медицини та кафедри сімейної медицини і АПД НМАПО імені П. Л. Шупика (протокол № 1 від 16.09.2019 року).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальний план та програма підготовки аспірантів з нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійних компетентностей особи, яка є здобувачем освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі Охорони здоров'я за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина».

Мета. Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика — сімейна медицина» для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії у галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медицина» має на меті формування науково-педагогічних кадрів на основі кваліфікаційної характеристики лікаря загальної практики-сімейного лікаря, поглиблення теоретичних знань, практичних навиків та наукових і клінічних компетенцій відповідно до вимог наукової спеціальності 14.01.38, яка базується на принципах WONCA (всесвітньої організації сімейної медицини) та EGPRN (Європейської асоціації наукових досліджень в ПМД), що окреслюють вимоги до напрямків наукових досліджень, пацієнторієнтованого консультування, епідеміології, профілактики, скринінгу, питань етіопатогенезу, клініки, діагностики та диференційної діагностики, лікування та профілактики основних захворювань, що найбільш часто зустрічаються в практиці для досягнення ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина».

Наведена мета є необхідно складовою для формування у аспірантів здатності самостійно розв'язувати комплексні проблеми в галузі охорони здоров'я, а саме – зі спеціальності «Загальна практика - сімейна медицина», планувати і проводити оригінальні наукові дослідження та аналізувати одержані результати, здійснювати інноваційно-дослідницьку діяльність на основі критичного аналізу і переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних та клінічних моделей задля вирішення актуальних задач первинної медичної допомоги.

Навчальний план циклу визначає тривалість навчання, розподіл годин, відведених на вивчення розділів навчальної програми.

Навчальний план та програма підготовки аспірантів з нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» розраховані на 12 кредитів (360 годин), що включають освітню, наукову та практичну складові, охоплюючи увесь обсяг основних професійних компетенцій, що мають бути сформовані у аспірантів за результатами вивчення даної навчальної дисципліни.

Для виконання даної програми передбачено наступні види навчальних занять: лекції, семінарські та практичні заняття, а також самостійну роботу аспірантів.

Навчальний план та програма навчальної дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина» доповнені переліком компетентностей, якими мають оволодіти аспіранти за результатами вивчення даної навчальної дисципліни, списком рекомендованих нормативно-правових та інших джерел.

Для виявлення рівня компетентностей аспірантів, після кожного розділу програми проводиться проміжний контроль знань за рахунок годин, передбачених на семінарських заняттях.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина»
підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі
(очна денна форма навчання)
за спеціальністю 222 «Медицина»,
14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина»

Тривалість: 12 кредитів (360 год.).

Мета навчання: удосконалити загально-професійні, спеціалізовано-професійні, дослідницькі, аналітичні компетенції аспіранта за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина» як складової формування інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності «Загальна практика — сімейна медицина», проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики та визначити рівень його знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі заочною денною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин					
				Аудиторних				Самостійна робота	Дистанційне навчання
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ОРГАНІЗАЦІЯ ПМД ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПМД	1,8	54	14	4	6	4	40	
1.1	Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря. Організація командної роботи. Лідерство і відповідальність		2	2	1	1			
1.2	Нормативно-правові акти з організації ПМД в Україні; клінічні рекомендації і локальні протоколи надання медичної допомоги. Якість медичної допомоги та освіти.		2	2	1	1			
1.3	Наукові дослідження в ПМД: паспорт спеціальності, методологія, міжнародні директиви та досвід, роль ІСРС та електронної системи даних. Вибір напрямку дослідження. Підготовка		6	6	2	2	2	40	

	публікацій								
1.4	Етика і деонтологія наукових досліджень. Права лікаря і пацієнта. Вирішення конфліктів.		4	4		2	2		
2	ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ	3,1	93	93	32	24	37		
2.1	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11)		6	6	2	2	2		
2.2	Холістичний і пацієнт-орієнтований підхід до консультування в сімейній медицині. формування тривалих відносин із пацієнтом і родиною. Мотиваційне консультування		9	9	4	2	3		
2.3	Профілактична діяльність і підтримка здорового способу життя. Профілактика хронічних неінфекційних захворювань		8	8	2	2	4		
2.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи		12	12	4	4	4		
2.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	10	4	2	4		
2.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами кістково-м'язової системи		10	10	4	2	4		
2.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	10	4	2	4		
2.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	10	4	2	4		
2.9	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	10	4	2	4		
2.10	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення та імунної системи		4	4		2	2		
2.11	Організація і надання медичної допомоги пацієнтами похилого і старечого віку. Основи соціальної		4	4		2	2		

	геронтології								
3	ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ (за вибором)	2,6	78	78	30	18	30		
3.1	Профілактична робота і контроль за станом здоров'я і розвитком дітей		8	8	2	2	4		
3.2	Харчування здорових і хворих дітей		6	6	2	2	2		
3.3	Медична генетика. Фізіологія та патологія неонатального періоду.		2	2	2	-	-		
3.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	10	4	2	4		
3.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними алергічними хворобами		6	6	2	2	2		
3.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та кістково-м'язової системи		10	10	4	2	4		
3.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення		6	6	2	2	2		
3.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	10	4	2	4		
3.9	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	10	4	2	4		
3.10	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	10	4	2	4		
4	ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ (за вибором)	0,6	18	18	6	6	6		
4.1	Акушерство		6	6	2	2	2		
4.2	Гінекологія		6	6	2	2	2		
4.3	Планування сім'ї та репродуктивне здоров'я		6	6	2	2	2		
5	НЕВРОЛОГІЯ	0,8	24	24	6	6	12		
5.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ЦНС		8	8	2	2	4		
5.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ПНС		8	8	2	2	4		
5.3	Реабілітація пацієнтів із неврологічною		8	8	2	2	4		

	патологією								
6	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	10	4	2	4		
6.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями вуха		4	4	2		2		
6.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями носа		4	4	2		2		
6.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями горла		2	2		2			
7	ОФТАЛЬМОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	10	4	2	4		
7.1	Профілактика порушень зору, захворювань ока		2	2		2			
7.2	Дитяча офтальмологія		4	4	2		2		
7.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш частими офтальмологічними станами і захворюваннями		4	4	2		2		
8	ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я	0,4	12	12	4	4	4		
8.1	Консультування задля раннього виявлення та розпізнавання психічних та поведінкових розладів, психологічних проблем. Якість життя та її оцінка		6	6	2		4		
8.2	Вікові особливості психічних та поведінкових розладів		2	2		2			
8.3	Психофармакологія, психотерапія та психоосвіта в практиці лікаря ПМД		2	2	2				
8.4	Нормативно-законодавчі акти та особливості спостереження і супроводу пацієнтів з психічним розладами		2	2		2			
9	ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ (за вибором)	0,7	21	21	2	6	13		
9.1	Інтегроване перед- і післяопераційне ведення і маршрут пацієнтів, які потребують хірургічного лікування, із найбільш частими проблемами і захворюваннями органів черевної порожнини, тазу, грудної клітки, судин		8	8	2	2	4		
9.2	Амбулаторна малоінвазивна хірургія		6	6			6		
9.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів з доброякісними і злоякісними онкологічними захворюваннями		4	4		2	2		
9.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із травмами		3	3		2	1		

10	ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ і туберкульоз	0,53	16	16	4	8	4		
10.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із дитячими інфекціями		2	2		2			
10.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними інфекційними хворобами і гельмінтозами		6	6	2	2	2		
10.3	Фтизіатрія		6	6	2	2	2		
10.4	Особливо небезпечні інфекції		2	2		2			
11	НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ	0,8	24	24	7	6	11		
11.1	Невідкладні стани в кардіології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		8	8	2	2	4		
11.2	Невідкладні стани в пульмонології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1		2		
11.3	Невідкладні стани в ендокринології : діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1	2			
11.4	Невідкладні стани в неврології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		4	4	2		2		
11.5	Невідкладні стани в гастроентерології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1		2		
11.6	Невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі при травмах, шоках, кровотечі, судомах, втраті свідомості, отруєннях, інтоксикаціях		3	3		2	1		
12	ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ ЗА НАПРЯМКОМ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (замість програм за вибором)	До 3	До 90						
	РАЗОМ	12	360	320	103	88	129	40	

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина»
підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі
(очна вечірня форма навчання)
за спеціальністю 222 «Медицина»,
14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина»

Тривалість: 12 кредитів (360 год.).

Мета навчання: удосконалити загально-професійні, спеціалізовано-професійні, дослідницькі, аналітичні компетенції аспіранта за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина» як складової формування інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності “Загальна практика — сімейна медицина”, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики та визначити рівень його знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі заочною вечірньою формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин						
				Аудиторних				Самостійна робота	Дистанційне навчання	
				Всього	Лекції	Семинари	Практичні			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	ОРГАНІЗАЦІЯ ПМД ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПМД	1,8	54	14	4	6	4	40	20*	20*
1.1	Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря. Організація командної роботи. Лідерство і відповідальність		2	2	1	1				
1.2	Нормативно-правові акти з організації ПМД в Україні; клінічні рекомендації і локальні протоколи надання медичної допомоги. Якість медичної допомоги та освіти.		2	2	1	1				
1.3	Наукові дослідження в ПМД: паспорт спеціальності, методологія, міжнародні директиви та досвід, роль ІСРС та електронної системи даних. Вибір напрямку дослідження. Підготовка публікацій		6	6	2	2	2	40	20*	20*

1.4	Етика і деонтологія наукових досліджень. Права лікаря і пацієнта. Вирішення конфліктів.		4	4		2	2		
2	ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ	3,1	93	78	20	24	34	15	
2.1	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11)		6	6	2	2	2		
2.2	Холістичний і пацієнт-орієнтований підхід до консультування в сімейній медицині. формування тривалих відносин із пацієнтом і родиною. Мотиваційне консультування		9	8	4	2	2	1	
2.3	Профілактична діяльність і підтримка здорового способу життя. Профілактика хронічних неінфекційних захворювань		8	8	2	2	4		
2.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи		12	10	2	4	4	2	
2.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	8	2	2	4	2	
2.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами кістково-м'язової системи		10	8	2	2	4	2	
2.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	8	2	2	4	2	
2.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	8	2	2	4	2	
2.9	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	8	2	2	4	2	
2.10	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення та імунної системи		4	4		2	2		
2.11	Організація і надання медичної допомоги пацієнтами похилого і старечого віку. Основи соціальної геронтології		4	2		2		2	
3	ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ (за вибором)	2,6	78	62	16	18	28	16	

3.1	Профілактична робота і контроль за станом здоров'я і розвитком дітей		8	8	2	2	4		
3.2	Харчування здорових і хворих дітей		6	6	2	2	2		
3.3	Медична генетика. Фізіологія та патологія неонатального періоду.		2	2	2	-	-		
3.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	6	2	2	2	4	
3.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними алергічними хворобами		6	4		2	2	2	
3.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та кістково-м'язової системи		10	8	2	2	4	2	
3.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення		6	4		2	2	2	
3.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	8	2	2	4	2	
3.9	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	8	2	2	4	2	
3.10	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	8	2	2	4	2	
4	ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ (за вибором)	0,6	18	10		4	6	8	
4.1	Акушерство		6	3	-	1	2	3	
4.2	Гінекологія		6	3	-	1	2	3	
4.3	Планування сім'ї та репродуктивне здоров'я		6	4	-	2	2	2	
5	НЕВРОЛОГІЯ	0,8	24	14	2	6	6	10	
5.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ЦНС		8	4	1	2	2	4	
5.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ПНС		8	4	1	2	2	4	
5.3	Реабілітація пацієнтів із неврологічною патологією		8	4		2	2	4	
6	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	6		3	3	4	

6.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями вуха		4	2		1	1	2	
6.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями носа		4	2		1	1	2	
6.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями горла		2	2		1	1		
7	ОФТАЛЬМОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	6	-	3	3	4	
7.1	Профілактика порушень зору, захворювань ока		2	1		1		1	
7.2	Дитяча офтальмологія		4	2		1	1	2	
7.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш частими офтальмологічними станами і захворюваннями		4	3		1	2	3	
8	ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я	0,4	12	8	-	4	4	4	
8.1	Консультації задля раннього виявлення та розпізнавання психічних та поведінкових розладів, психологічних проблем. Якість життя та її оцінка		6	4		2	2	2	
8.2	Вікові особливості психічних та поведінкових розладів		2	1		1		1	
8.3	Психофармакологія, психотерапія та психоосвіта в практиці лікаря ПМД		2	2			2		
8.4	Нормативно-законодавчі акти та особливості спостереження і супроводу пацієнтів з психічним розладами		2	1		1		1	
9	ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ (за вибором)	0,7	21	13		4	9	8	
9.1	Інтегроване перед- і післяопераційне ведення і маршрут пацієнтів, які потребують хірургічного лікування, із найбільш частими проблемами і захворюваннями органів черевної порожнини, тазу, грудної клітки, судин		8	6		2	4	2	
9.2	Амбулаторна малоінвазивна хірургія		6	4			4	2	
9.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів з доброякісними і злоякісними онкологічними захворюваннями		4	2		2		2	
9.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із травмами		3	1			1	2	
10	ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ і туберкульоз	0,53	16	10		7	3	6	
10.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із дитячими інфекціями		2	1		1		1	

10.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними інфекційними хворобами і гельмінтозами		6	3		2	1	3	
10.3	Фтизіатрія		6	4		2	2	2	
10.4	Особливо небезпечні інфекції		2	2		2			
11	НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ	0,8	24	19	5	4	10	5	
11.1	Невідкладні стани в кардіології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		8	6	2	1	3	2	
11.2	Невідкладні стани в пульмонології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1		2		
11.3	Невідкладні стани в ендокринології : діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1	2			
11.4	Невідкладні стани в неврології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		4	2			2	2	
11.5	Невідкладні стани в гастроентерології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	3	1		2		
11.6	Невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі при травмах, шоках, кровотечі, судомах, втраті свідомості, отруєннях, інтоксикаціях		3	2		1	1	1	
12	ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ ЗА НАПРЯМКОМ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (замість програм за вибором)	До 3	До 90	90				До 30 40*	40*
	РАЗОМ	12	360	240	47	83	110	120 60*	60*

* - за умов дистанційного навчання

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина»
підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі
(заочна форма навчання)
за спеціальністю 222 «Медицина»,
14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина»

Тривалість: 12 кредитів (360 год.).

Мета навчання: удосконалити загально-професійні, спеціалізовано-професійні, дослідницькі, аналітичні компетенції аспіранта за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика – сімейна медицина» як складової формування інтегральної компетенції – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності “Загальна практика — сімейна медицина”, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики та визначити рівень його знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі за заочною формою навчання.

Код розділу	Назва розділу	Кількість кредитів	Загальний обсяг	Кількість годин						
				Аудиторних				Самостійна робота	Дистанційне навчання	
				Всього	Лекції	Семінари	Практичні			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	ОРГАНІЗАЦІЯ ПМД ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ в ПМД	1,8	54	12	4	6	2	42	20*	20*
1.1	Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря. Організація командної роботи. Лідерство і відповідальність		2	2	1	1				
1.2	Нормативно-правові акти з організації ПМД в Україні; клінічні рекомендації і локальні протоколи надання медичної допомоги. Якість медичної допомоги та освіти.		2	2	1	1				
1.3	Наукові дослідження в ПМД: паспорт спеціальності, методологія, міжнародні директиви та досвід, роль ІСРС та електронної системи даних. Вибір напрямку дослідження. Підготовка		6	6	2	2	2	40	20*	20*

	публікацій								
1.4	Етика і деонтологія наукових досліджень. Права лікаря і пацієнта. Вирішення конфліктів.		4	2		2		2	
2	ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ	3,1	93	46	4	22	20	47/ 18*	18*
2.1	Міжнародна класифікація проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11)		6	4	2	2		2	
2.2	Холістичний і пацієнт-орієнтований підхід до консультування в сімейній медицині. формування тривалих відносин із пацієнтом і родиною. Мотиваційне консультування		9	6	2	2	2	3	
2.3	Профілактична діяльність і підтримка здорового способу життя. Профілактика хронічних неінфекційних захворювань		8	4		2	2	4	
2.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи		12	6		2	4	6/3*	3*
2.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами, гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	4		2	2	6/3*	3*
2.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами кістково-м'язової системи		10	4		2	2	6/3*	3*
2.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	4		2	2	6/3*	3*
2.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	4		2	2	6/3*	3*
2.9	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	4		2	2	6/3*	3*
2.10	Інтегроване ведення пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення та імунної системи		4	4		2	2		
2.11	Організація і надання медичної допомоги пацієнтами похилого і старечого віку. Основи соціальної		4	2		2		2	

	геронтології								
3	ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ (за вибором)	2,6	78	24		18	6	54/ 16*	16*
3.1	Профілактична робота і контроль за станом здоров'я і розвитком дітей		8	2		2		6/2*	2*
3.2	Харчування здорових і хворих дітей		6	4		2	2	2/2*	2*
3.3	Медична генетика. Фізіологія та патологія неонатального періоду.		2			-	-	2	
3.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання		10	4		2	2	6/2*	2*
3.5	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними алергічними хворобами		6	2		2		4/ 1*	1*
3.6	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та кістково-м'язової системи		10	4		2	2	6/2*	2*
3.7	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровотворення		6	2		2		4/1*	1*
3.8	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення		10	2		2		8/2*	2*
3.9	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами нирок і сечовивідних шляхів		10	2		2		8/2*	2*
3.10	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами ендокринної системи		10	2		2		8/2*	2*
4	ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ (за вибором)	0,6	18	2		2		16	
4.1	Акушерство		6			-		6	
4.2	Гінекологія		6	1		-	1	5	
4.3	Планування сім'ї та репродуктивне здоров'я		6	1		-	1	5	
5	НЕВРОЛОГІЯ	0,8	24	8		4	4	16/ 6*	6*
5.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ЦНС		8	4		2	2	4/2*	2*
5.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними станами і захворюваннями ПНС		8	4		2	2	4/2*	2*

5.3	Реабілітація пацієнтів із неврологічною патологією		8				8/2*	2*
6	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	3		3	7	
6.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями вуха		4	1		1	3	
6.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями носа		4	1		1	3	
6.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними захворюваннями горла		2	1		1	1	
7	ОФТАЛЬМОЛОГІЯ (за вибором)	0,33	10	2	-	2	8	
7.1	Профілактика порушень зору, захворювань ока		2				2	
7.2	Дитяча офтальмологія		4	1		1	3	
7.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш частими офтальмологічними станами і захворюваннями		4	1		1	3	
8	ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я	0,4	12	6	-	4	2	6
8.1	Консультування задля раннього виявлення та розпізнавання психічних та поведінкових розладів, психологічних проблем. Якість життя та її оцінка		6	3		2	1	3
8.2	Вікові особливості психічних та поведінкових розладів		2	1		1	1	
8.3	Психофармакологія, психотерапія та психоосвіта в практиці лікаря ПМД		2	1			1	1
8.4	Нормативно-законодавчі акти та особливості спостереження і супроводу пацієнтів з психічним розладами		2	1		1		1
9	ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ (за вибором)	0,7	21	6		3	3	15
9.1	Інтегроване перед- і післяопераційне ведення і маршрут пацієнтів, які потребують хірургічного лікування, із найбільш частими проблемами і захворюваннями органів черевної порожнини, тазу, грудної клітки, судин		8	2		2		6
9.2	Амбулаторна малоінвазивна хірургія		6	2			2	4
9.3	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів з доброякісними і злоякісними онкологічними захворюваннями		4	1		1		3
9.4	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із травмами		3	1			1	2

10	ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ і ТУБЕРКУЛЬОЗ	0,53	16	5		5		11	
10.1	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із дитячими інфекціями		2	1		1		1	
10.2	Інтегроване ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними інфекційними хворобами і гельмінтозами		6	2		2		4	
10.3	Фтизіатрія		6	1		1		5	
10.4	Особливо небезпечні інфекції		2	1		1		1	
11	НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ	0,8	24	6		2	4	18	
11.1	Невідкладні стани в кардіології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		8	2			2	6	
11.2	Невідкладні стани в пульмонології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	1			1	2	
11.3	Невідкладні стани в ендокринології : діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	1		1		2	
11.4	Невідкладні стани в неврології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		4					4	
11.5	Невідкладні стани в гастроентерології: діагностика, невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі		3	1		1		2	
11.6	Невідкладна допомога і стабілізація пацієнта на догоспітальному етапі при травмах, шоках, кровотечі, судомах, втраті свідомості, отруєннях, інтоксикаціях		3	1			1	2	
12	ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ ЗА НАПРЯМКОМ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	До 3	До 90	90				До 30 40*	40*
	РАЗОМ	12	360	120	8	72	40	240 60*	60*

* - за умов дистанційного навчання

ПЕРЕЛІК
практичних навиків нормативної навчальної дисципліни
«Загальна практика-сімейна медицина», якими має володіти
здобувач науково-освітнього рівня PhD (доктор філософії)

	Назва навичку
1	2
1.	Оформлення обліково-звітної медичної документації
2.	Складання звіту та його аналіз, оцінка якості надання допомоги за визначеними критеріями якості
3.	Створення локальних протоколів
4.	Складання плану наукового дослідження, визначення напрямку дослідження (research question)
5.	Підготовка ефективної публікації
6.	Підготовка презентації та різних видів доповідей
7.	Здійснення експертизи тимчасової та постійної непрацездатності, заповнення необхідних документів на ЛЖК і МСЕК
8.	Обробка статистичного матеріалу для розрахунку основних показників стану здоров'я населення та індикаторів якості медичної допомоги
9.	Пацієнт-орієнтований підхід і консультування пацієнтів, родин, осіб із особливими потребами, моніторинг стану пацієнтів
10.	Мотиваційне консультування
11.	Виявлення факторів ризику НІЗ, оцінка загального серцево-судинного ризику, консультування з припинення шкідливих звичок і підтримки здорового способу життя (харчування, фізична активність, управління стресом), профілактичних заходів з усунення факторів ризику
12.	Організація і проведення навчання пацієнтів із найбільш поширеними хронічними неінфекційними захворюваннями та факторами ризику їх розвитку (астма-школа, школа діабету, навчання пацієнтів із ХСН, факторами ризику серцево-судинних захворювань)
13.	Проведення експрес-аналізів та тестів
14.	Клінічна інтерпретація і аналіз результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження у дорослих і дітей: <ul style="list-style-type: none"> - серцево-судинної системи, - дихальної системи, - кістково-м'язової системи, - органів травлення, - нирок і сечовивідних шляхів, - ендокринної системи, - органів кровотворення та імунної системи, - статевих органів, - органів зору, - ЛОР – органів, - нервової системи
15.	Володіння (поглиблене знання) лабораторно-інструментальних методів діагностики, методів лікування, що необхідні для виконання дисертаційного наукового дослідження (за напрямком дисертаційного дослідження)

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Навчально-методичні матеріали самостійної роботи аспірантів враховують специфіку навчальної дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина».

Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу включають вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу із зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової (дисертаційної) роботи, критерії оцінювання.

Методичні рекомендації до самостійної роботи аспірантів включають таку інформацію (залежно від форми проведення занять):

- методичні рекомендації до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для самостійної роботи та відповіді до них;
- методичні рекомендації до семінарських занять – тематику і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги аспіранта на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, тощо;
- методичні рекомендації до дисертаційних робіт включають вимоги до змісту і структури роботи; вимоги до оформлення: тексту, графічної частини, літератури; приклади оформлення текстової і графічної частини, що базується на матеріалі навчальної дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина».

Форми та види організації самостійної роботи.

Самостійна робота аспіранта над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни «ЗП-СМ» може виконуватись у бібліотеці Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, у національній медичній бібліотеці, навчальних кабінетах кафедри, комп'ютерному класі кафедри, а також в домашніх умовах.

Передбачаються такі організаційні **форми** самостійної роботи аспіранта:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для аспіранта час, як правило, поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки дисципліни «ЗП-СМ», виконується в навчальних кабінетах кафедри, комп'ютерному класі кафедри;
- вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах курації хворих у відділеннях клінічних баз кафедри;
- робота аспіранта над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача;
- індивідуальні навчальні завдання з дисципліни «ЗП-СМ», які видаються аспірантам у терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни і виконуються кожним аспірантом самостійно при консультуванні викладачем;
- робота аспіранта над виконанням дисертаційної роботи.

Найпоширенішими **видами** індивідуальних навчальних та індивідуальних навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання практичних (наприклад, ситуаційних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- розробка сценарію позаурочного навчального заходу, аналіз елементів передового педагогічного досвіду тощо;
- проведення діагностичних досліджень та їх інтерпретація;
- проведення експериментальних досліджень та їх інтерпретація;
- реферування іноземних та вітчизняних наукових джерел за фаховими темами

- створення методичних розробок практичних та семінарських занять під керівництвом викладача

Зміст самостійної роботи аспіранта з навчальної дисципліни «ЗП-СМ» визначається програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких *видів роботи*:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- заняття в стимуляційному тренінговому центрі НМАПО імені П.Л. Шупика під керівництвом керівника/ викладача центру
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- виконання контрольних робіт аспірантами заочної і дистанційної форм навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, дисертаційних робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до модульних і комплексних контрольних робіт та підсумкової атестації (державних іспитів, виконання випускової кваліфікаційної роботи, виконання дисертаційної роботи);
- робота у наукових проблемних групах молодих вчених, семінарах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів з фаху або навчальної дисципліни «ЗП-СМ» тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

Методичні матеріали для самостійної роботи аспірантів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку аспіранта. Для самостійної роботи аспіранту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література з спеціальності «ЗП-СМ».

Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи аспіранта містить:

- навчальну і навчально-методичну літературу з розділів спеціальності;
- бібліотеку з читальним залом, укомплектовану відповідно до діючих нормативів;
- протоколи симуляційного тренінгового центру НМАПО імені П.Л. Шупика
- комп'ютерний клас з навчальними та контролюючими програмами з навчальної дисципліни «ЗП-СМ» та можливість роботи в мережі Інтернет;
- навчальні кабінети, актовий зал тощо;
- місця проходження практики відповідно до укладених угод.

Забезпечення належних умов самостійної роботи аспіранта на складному діагностичному обладнанні, у комп'ютерному класі та інших навчальних об'єктах підвищеної небезпеки здійснюється за попередньо укладеним графіком під керівництвом наукового керівника.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика оціночних ресурсів для поточного та проміжного контролю компетентностей.

Результати поточного та проміжного контролю компетентностей оцінюються згідно з вимогами Положення про організацію освітнього процесу в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, затвердженого вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (протокол № 2 від 18.02.2015 року).

Залежно від особливостей дисципліни «ЗП-СМ» встановлені такі форми її контролю:

- поточний контроль виконаних практичних завдань, в т.ч. контрольна робота, самостійна робота та письмові модульні контрольні роботи;
- тестовий чи інші види контролю з тем (модулів);
- поточний контроль засвоєння матеріалу семінарських (практичних) занять на підставі відповідей на питання, дискусій, повідомлень, доповіді за матеріалом тем, включених до програми;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання та їх захист;
- стаття, тези, та інші публікації в наукових виданнях, опубліковані за рішенням кафедри, за підсумками науково-дослідницької роботи;
- виступи.

Технологія проведення заліку.

Контроль знань аспірантів – складова частина навчально-виховного процесу на кафедрі сімейної медицини.

Він здійснюється для того, щоб виявити якість засвоєних знань, умінь і навичок практичної діяльності.

Зміст контролю зумовлений дидактичними цілями і завданнями, що стоять перед вивченням навчальної дисципліни чи окремих її частин.

Поточний та підсумковий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях. Ці результати можуть захищатися як підсумок поточного контролю без додаткового опитування аспірантів.

Кількість екзаменів та заліків з навчальної дисципліни «ЗП-СМ» визначається навчальними планами.

Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю з навчальної дисципліни «ЗП-СМ», якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом.

Проміжний контроль компетентностей з окремих розділів програми проводиться після закінчення їх вивчення, до початку підсумкового контролю.

Залік виставляється за результатами роботи аспіранта протягом навчання (виконання аспірантом індивідуальних завдань та контрольних робіт, виступів на семінарських заняттях та оцінок поточного контролю), якщо він отримав рейтинг з дисципліни не менше 0,6 від максимально можливого значення (рейтингової шкали).

Якщо аспірант не отримав залік за рейтингом, залік виставляється за результатами виконання ним залікової контрольної роботи або підсумкової співбесіди.

За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини та ін.), що документально підтверджені, окремим аспірантам може встановлюватись індивідуальний графік складання заліків.

Аспірант не допускається до підсумкового контролю з дисципліни «ЗП-СМ», якщо він не виконав усіх видів робіт, завдань, які передбачені робочим навчальним планом з навчальної дисципліни «ЗП-СМ», або має незадовільні оцінки з проміжного контролю за розділами дисципліни.

Технологія організації і проведення заліку охоплює такі аспекти:

- ознайомлення аспірантів із програмою проведення заліку, яка містить перелік вузлових питань дисципліни та літературу, що аспіранти можуть використати у процесі підготовки до заліку;
- ознайомлення аспірантів з методикою проведення заліку. Залік проводиться за заліковими білетами; використовуються різні методи перевірки: усна, письмова, тестова (з використанням комп'ютерів) і на паперових носіях.

Оціночні ресурси для поточного та підсумкового контролю засвоєння знань.

На кафедрі сімейної медицини, сімейної медицини та АПД запроваджений **контроль** – з'ясування, вимірювання й оцінювання знань, умінь і навичок аспірантів **за бальною шкалою**.

Використовуються такі **методи контролю** знань, умінь і навичок, як:

- систематичне спостереження за аспірантами у процесі навчання;
- індивідуальне опитування (усне та письмове);
- самостійна робота (практична, тощо);
- тестовий контроль.

Планові результати навчання з дисципліни.

Результатом навчання в аспірантурі зі спеціальності «ЗП-СМ» є засвоєння загальнопрофесійних, спеціалізовано-професійних, дослідницьких, аналітичних компетенцій задля досягнення рівня знань та вмінь відповідно до кваліфікаційних вимог для отримання ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 14.01.38 «Загальна практика-сімейна медицина».

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перелік компетентностей відповідно до нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина», спеціалізація 14.01.38 «Загальна практика-сімейна медицина»

№ п/п	Назва
	Загальнопрофесійні компетентності
1.	Організація роботи команди фахівців первинної медичної допомоги
2.	Забезпечення первинної медичної допомоги на основі пацієнт орієнтованого і холістичного підходу пацієнтам, незалежно від віку, статі та характеру виниклої проблеми
3.	Здатність формувати тривалі довірчі відносини із пацієнтом і родиною та виступати адвокатом пацієнта на всіх рівнях надання допомоги
4.	Забезпечення оптимального використання наявних ресурсів системи охорони здоров'я в інтересах пацієнта і суспільства в цілому на основі комплексного підходу, соціальної рівності і справедливості
5.	Здатність до самостійного виконання професійних навичок та знань для вирішення найбільш поширених медичних проблем, проведення профілактики та реабілітації
6.	Постійно вдосконалювати власні навички і знання відповідно до вимог безперервної професійної освіти та індивідуальної освітньої траєкторії
	Спеціалізовано-професійні компетентності
7.	Здатність виконувати оригінальні дослідження в загальній лікарській практиці та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.
8.	Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну основу системи знань зі спеціальності 14.01.38 «Загальна практика-сімейна медицина».
9.	Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і теорій у комплексному аналізі з тематики наукового дослідження .
10.	Здатність висувати наукові гіпотези та розробляти теоретичні основи для наукових досліджень.
11.	Здатність до обґрунтування доцільності застосування нових методів і методик дослідження
12.	Здатність теоретично та експериментально обґрунтувати застосування нових діагностичних, профілактичних, лікувальних, реабілітаційних методів при проведенні наукових досліджень та аналізувати результати
13.	Здатність до наукового обґрунтування, розроблення та вдосконалення нормативно-технічної документації на дослідження
14.	Здатність до розробки нових і вдосконалення наявних лікувальних, профілактичних, діагностичних, реабілітаційних методів і методик.
15.	Фундаментальні та прикладні дослідження у сфері матеріально-технічного, фінансового інтелектуального й інформаційного забезпечення ЗП-СМ. Оцінка соціально-економічної ефективності впровадження досягнень науково-технічного прогресу та заходів, спрямованих на підвищення якості життя пацієнтів.
16.	Здатність до фундаментальних та прикладних досліджень щодо обґрунтування галузевих програм, нормативно-правового регулювання й оптимізації надання ПМД населенню; наукове обґрунтування адаптивного управління ПМД, використання теорії управління, фінансів, інвестицій, маркетингу, логістики, належної медичної практики.

17.	Здатність досліджувати етичні аспекти та фактори макро- і мікросередовища у діяльності клінік ПМД.
18.	Здатність проводити маркетинг ПМД. Маркетингові дослідження надання ПМД як життєво необхідного товару; асортиментна, збутова та комунікаційна політика.
19.	Здатність науково обґрунтовувати соціально-економічні механізми забезпечення ПМД в умовах страхової медицини. Організаційні дослідження в галузі ЗПСМ. Дослідження щодо створення, клінічних випробувань і раціонального використання апаратури, матеріалів. Ціноутворення в ПМД.
20.	Здатність до методичного, організаційного обґрунтування розвитку інформаційних і комп'ютерних технологій в ЗПСМ.
21.	Здатність до фундаментальних та прикладних досліджень зовнішньоекономічної діяльності в галузі ЗПСМ, зокрема стратегії маркетингу, менеджменту та логістики.
22.	Здатність удосконалення форм і методів організації та управління ПМД. Оптимізація забезпечення лікарськими засобами та виробами медичного призначення населення в умовах надзвичайних ситуацій.
23.	Здатність до організаційних досліджень в галузі ЗПСМ та медичного права.
24.	Здатність оптимізації управління трудовими ресурсами ПМД: кадрове забезпечення, прогнозування, ротация, підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації й атестація кадрів, зокрема викладачів і професорсько-викладацького складу закладів медичної освіти.
25.	Здатність аналізувати історичні аспекти розвитку ЗПСМ: правові, етичні, технологічні, нормативні та інші чинники регулювання діяльності закладів ПМД у вітчизняному та міжнародному досвіді.
	Дослідницькі компетентності
26.	Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.
27.	Здатність провести узагальнення результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу.
28.	Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій.
29.	Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, висувати власні гіпотези, створювати дизайн дослідження для досягнення мети дослідження і одержання валідних результатів; здійснювати статистичний аналіз результатів.
30.	Здатність проводити оцінку та клінічну і наукову інтерпретацію одержаних даних, інтерпретувати результати експериментів та брати участь у наукових дискусіях.
31.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	Аналітичні компетентності
32.	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності.
33.	Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини.
34.	Здатність до формулювання ідей, концепцій в результаті читання, дослідження, дискусій
35.	Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази.
36.	Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики, лікування та реабілітації в різних групах населення.

Планові результати навчання з дисципліни, співвіднесені з компетентностями.

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми очікується, що в результаті успішного навчання за програмою, поряд із іншими професійними навиками, здобувач ступеня доктора філософії повинен володіти наступними компетентностями:

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD), який закінчив навчання з нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика-сімейна медицина»

Випускник, що освоїв програму аспірантури за напрямком підготовки 14.01.38 «Загальна практика-сімейна медицина»

- загальні цілі і задачі системи охорони здоров'я, основи законодавства України про охорону здоров'я та нормативні документи, які регламентують діяльність органів та закладів охорони здоров'я; правові аспекти діяльності лікаря загальної практики-сімейної медицини;
- завдання первинної медико-санітарної допомоги, роль сімейного лікаря у вирішенні цих задач;
- права та обов'язки лікаря загальної практики – сімейного лікаря та права пацієнта;
- структуру організації надання медичної допомоги населенню громади/регіону/країни; ресурси і можливості первинного, вторинного та третинного рівнів медичної допомоги громади/регіону/країни; організацію роботи амбулаторно-поліклінічних та лікарняних закладів, швидкої та невідкладної допомоги; можливості лікарів загальної практики - сімейної медицини при організації медичної та соціальної допомоги; порядок скерування пацієнта будь-якого віку, статі, соціального статусу та характеру захворювання для надання лікувально-діагностичної допомоги на вторинному та третинному рівнях; порядок залучення соціальних служб, санаторно-курортної служби та ін.;
- правила ведення медичної та обліково-звітної документації;
- основні показники здоров'я населення країни/регіону/громади/дільниці; медико-соціальну структуру населення власної дільниці/громади; групи населення з прогностично найбільш несприятливим станом здоров'я та методи їх вивчення;
- знати фізіологію і патологію людини, біологічні і соціальні причини захворювання;
- знати психологію здорової і хворої людини та знати, як спілкуватися з пацієнтами, членами їх родини і колегами;
- методику обстеження пацієнта (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация тощо);
- основи лабораторної, інструментальної, функціональної, ендоскопічної, радіологічної діагностики захворювань;
- сучасну класифікацію хвороб;
- покази та протипокази до санаторно-курортного лікування;
- індикатори якості медичної допомоги;
- стандарти медичної допомоги, затверджені МОЗ України та клінічні протоколи;
- методи первинної, вторинної і третинної профілактики найбільш поширених захворювань (корекція факторів ризику, раннє виявлення захворювань, імунізація, медикаментозна та немедикаментозна профілактика);
- організацію диспансерного нагляду за хворими будь-якого віку та статі, патронажу за вагітними та новонародженими;
- основи організації паліативної допомоги;
- правила санітарно-епідеміологічного режиму в лікувально-профілактичних закладах та відповідні документи, які їх регламентують;
- необхідні протиепідемічні заходи при виникненні інфекційних захворювань;
- імунопрофілактику інфекційних хвороб;
- принципи організації надання медичної допомоги в екстремальних ситуаціях;

- питання експертизи тимчасової і постійної втрати працездатності;
- методики та джерела отримання сучасної науково - обґрунтованої інформації; методики прийняття клінічних рішень, які базуються на даних доказової медицини; методики критичної оцінки публікацій;
- основи валеології, форми і методи санітарно-освітньої роботи, формування здорового способу життя;
- методики консультування пацієнтів та при необхідності членів їх сімей;
- клінічну симптоматику захворювань, що найбільш часто зустрічаються у дітей, підлітків і дорослих будь-якої статі, їх діагностику, диференційну діагностику, профілактику і лікування;
- сучасні методи діагностики захворювань, їх чутливість та специфічність, обмеження, економічну вартість;
- методи та алгоритми надання екстреної та невідкладної допомоги;
- правила виписування, зберігання та використання наркотичних, сильнодіючих та психотропних препаратів та прекурсорів;
- показники нормального перебігу та симптоми ускладненого перебігу вагітності, порядок організації медичної допомоги жінкам з ускладненою вагітністю;
- основи медикаментозної терапії, фармакодинаміку та фармакокінетику основних груп лікарських засобів що найбільш часто призначаються; взаємодію лікарських засобів, покази та протипокази до їх призначення, побічні дії та ускладнення при їх застосуванні та методи їх корекції; порядок обліку побічних дій та ускладнень препаратів; питання фармакоекономіки; їх побічні дії; формуляр лікарських засобів для первинного рівня медичної допомоги;
- порядок подання екстреного повідомлення про інфекційні захворювання та отруєння. Тактику дій при підозрі на особливо небезпечні та карантинні інфекційні захворювання;
- активну та пасивну імунопрофілактику;
- календар щеплень, прийнятий в Україні, можливості індивідуалізації щеплень
- основи реабілітології на рівні первинної медико-санітарної допомоги;
- основи дієтотерапії та лікувальної фізкультури;
- досвід організації ПМСД на засадах сімейної медицини в країнах світу;
- філософію та зміст сімейної медицини
- систему безперервного професійного розвитку
- біоетичні, клінічні та інші аспекти проведення наукових досліджень в медицині
- основи навчання дорослих, методи викладання і контролю знань та навиків
- правила внутрішнього трудового розпорядку;
- правила охорони праці та протипожежної безпеки;
- правила користування апаратурою та обладнанням, комп'ютерною технікою;
- профілактику внутрішньолікарняних інфекцій та професійних захворювань;
- правила деонтології та медичної етики.

Лікар загальної практики-сімейний лікар повинен володіти практичними і технічними навичками:

- комунікативні навички (у т.ч. проведення консультування, бесід, лекцій, тренінгів);
- навички викладання теоретичних і клінічних проблем
- оформлення обліково-звітної медичної документації;
- складання річного звіту та його аналіз;
- здійснення експертизи тимчасової та постійної непрацездатності, заповнення необхідних документів на ЛКК і МСЕК;
- розрахунок демографічних показників та оцінка демографічної ситуації;
- підбір статистичного матеріалу для розрахунку показників захворюваності населення (за звертаннями, даними медичних оглядів, госпіталізації (в стаціонарах, денних стаціонарах поліклініки та домашніх стаціонарах тощо));

- організація і проведення невідкладних заходів в осередках інфекції, при техногенних і природних катастрофах;
- навчання пацієнтів;
- загальноклінічне обстеження новонароджених, дітей, дорослих;
- амбулаторне інтегроване ведення хворих із захворюваннями внутрішніх органів, кістково-м'язової системи, нервової системи, нирок і сечовидільної системи, шкіри та волосся; органів кровотворення, психічної сфери, ендокринних органів, репродуктивної системи; генетично обумовленої та вродженої, онкопатології; з інфекційними захворюваннями; володіння перкуторним, пальпаторним і аускультативним методами діагностики дорослих і дітей;
- проведення диспансеризації різних груп хворих;
- організація консультативної допомоги вузьких спеціалістів;
- організація стаціонару на дому, догляд за помираючими та невиліковно хворими;
- проведення експрес-аналізів крові та сечі;
- запис і розшифровка ЕКГ у дітей та дорослих;
- тест з 6-ти хвилинною ходьбою;
- вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках використовуючи набір манжет для дітей і дорослих;
- визначення рівнів глюкози в крові та сечі;
- визначення ацетону в сечі;
- визначення груп крові та резус приналежності;
- проведення пікфлуометрії;
- проведення інфузійної терапії;
- клінічна інтерпретація результатів досліджень у дітей та дорослих:
  - загального аналізу крові;
  - біохімічних показників крові;
  - системи зсідання крові;
  - тестів для виявлення цукрового діабету
  - загального аналізу сечі, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким;
  - мокротиння;
  - калу, копрограми;
  - шлункової секреції;
  - дуоденального вмісту;
  - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини;
  - цитологічного;
  - виділень жіночих та чоловічих статевих органів;
  - гормонів;
  - серологічного;
  - імунологічного;
  - алергологічних проб;
  - рентгенологічного;
  - ендоскопії;
  - ультразвукового;
  - функції зовнішнього дихання;
  - газів крові і кислотно-лужної рівноваги;
- отримання інформованої згоди (в т.ч. батьків неповнолітніх дітей) на проведення щеплення, або документованої відмови від імунізації;
- оцінка функціонального стану новонародженого і немовляти (до 1 року);
- догляд за пупковим залишком, станом шкіри новонародженого;
- оцінка ефективності смоктання новонародженого;
- техніка прикладання до грудей новонародженого;
- оцінка фізичного розвитку немовляти (вимірювання основних антропометричних показників і визначення норм фізичного розвитку);

- оцінка психо-емоційного розвитку немовляти;
- огляд, визначення рефлексів немовляти;
- оцінка результатів параклінічних досліджень немовляти (лабораторні показники);
- володіння прийомами масажу і методами загартування немовляти;
- оцінка вікових показників маси тіла, росту, психічного та фізичного розвитку дітей різних вікових груп;
- оцінка загальної та місцевої реакції на щеплення;
- оцінка стану вагітної, показників життєво важливих функцій, визначення ступеню невідкладності випадку та визначення ступеня ризику у вагітних, оцінка параклінічних методів досліджень вагітних;
- здійснення бімануального гінекологічного обстеження; забір матеріалу для цитологічного та бактеріологічного дослідження;
- пальцьове дослідження матки через пряму кишку;
- огляд і пальпаторне обстеження молочної залози;
- проведення і оцінка експрес-методу на вагітність;
- вимірювання висоти стояння дна матки, обводу живота;
- визначення терміну вагітності і терміну пологів за датами останньої менструації та першого руху плода;
- визначення положення плода;
- оцінка стану плода (аускультация серцебиття, ведення гравідограми);
- визначення ступеню зрілості шийки матки;
- проведення діаскопії;
- проведення консультування з питань планування сім'ї;
- призначення різних методів контрацепції;
- проведення консультування з профілактики інфекцій, які передаються статевим шляхом;
- пункція периферійних вен, внутрішньовенні інфузії;
- первинна хірургічна обробка ран;
- шов шкіри і підшкірної тканини;
- обробка опікової поверхні;
- обробка інфікованих ран;
- вскриття поверхневих нарізів шкіри і підшкірних тканин;
- зупинка зовнішньої кровотечі (накладання джгута, тугої пов'язки, притиснення артерій);
- місцева анестезія (інфільтраційна, провідникова та новокаїнові блокади);
- введення зонда Блекмора – Сингстекена;
- пальцеве обстеження прямої кишки;
- огляд прямої кишки ректальним дзеркалом;
- пальцеве дослідження простати;
- діагностика вроджених вивихів та аномалій розвитку у дітей в ранні терміни;
- транспортна іммобілізація;
- накладання шин;
- накладання шийного комірця;
- накладання джгутів;
- вправлення вивихів;
- блокади при радикальному синдромі, невралгії;
- катетеризація сечового міхура еластичним катетером у дітей та дорослих;
- надлобкова пункція сечового міхура у дітей та дорослих;
- визначення рефлексів, чутливості, координації;
- визначення менінгіальних знаків;
- пальпація периферійних лімфовузлів;
- огляд і пальпація щитоподібної залози;
- проведення вакцинації та ревакцинації проти туберкульозу;

- проведення та оцінка туберкулінових проб;
- проведення антисептичної обробки порожнини рота;
- блокада при зубному болі;
- визначення гостроти зору, поля зору за допомогою оптичних таблиць, набору лінз;
- визначення кольоросприйняття;
- вимірювання та оцінка внутрішньоочного тиску пальпаторним методом та методом тонометрії;
- дослідження очного дна методом прямої офтальмоскопії;
- огляд повік та кон'юнктиви;
- промивання кон'юнктивальної порожнини та рогівки;
- закрапування крапель та закладання мазі в кон'юнктивальний мішок;
- видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви;
- огляд зовнішнього вуха та барабанної перетинки з рефлектором і отоскопом;
- оцінка гостроти слуху мовою і пошепки;
- видалення неускладненого стороннього тіла з вуха, горла, носа;
- передня риноскопія;
- фарингоскопія;
- визначення дихальної та нюхової функції носа;
- передня тампонада носа;
- пальцеве обстеження носоглотки;
- промивання лакун піднебінних мигдаликів;
- взяття мазка з носу та горла на бактеріологічне та вірусологічне дослідження;
- проведення заходів при виявленні хворого з особливо небезпечною інфекцією, вдягання протичумного костюму;
- профілактика правця;
- профілактика сказу;
- видалення кліща, що всмоктався;
- проведення освідчення на предмет алкогольного сп'яніння

**КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗДОБУВАЧА СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD),
який закінчив навчання з нормативної навчальної дисципліни «Загальна практика-
сімейна медицина» за спеціальністю 14.01.38 «ЗПСМ»**

№ п/п	Назва	Знання	Уміння
Загальнопрофесійні компетентності			
1.	Здатність виконувати оригінальні дослідження в ЗПСМ та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, із звертанням особливої уваги до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів.	+	+
2.	Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів.	+	+
3.	Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створити та оформити огляд літератури (мета аналіз).	+	+
4.	Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу.	+	+
Спеціалізовано-професійні компетентності			
5.	Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій фармації у комплексному аналізі	+	+

	явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу.		
6.	Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності 14.01.38 «Загальна практика-сімейна медицина».	+	+
7.	Здатність розробляти теоретичні основи нових методів / методик для діагностики, профілактики, лікування, реабілітації	+	+
8.	Здатність до обґрунтування доцільності застосування нових різновидів апаратури з лікувальною, профілактичною. Діагностичною, реабілітаційною метою	+	+
9.	Здатність теоретично та експериментально обґрунтувати нові процеси, які відбуваються при застосуванні апаратури, що раніше не застосовувалась	+	+
10.	Здатність розробляти нові і вдосконалювати наявні підходи до діагностики і лікування різних захворювань	+	+
11.	Здатність до наукового обґрунтування, розроблення та вдосконалення нормативно-технічної документації на дослідження	+	+
12.	Здатність до розробки нових і вдосконалення наявних алгоритмів ведення пацієнтів	+	+
13.	Фундаментальні та прикладні дослідження у сфері матеріально-технічного, фінансового інтелектуального й інформаційного забезпечення ПМД. Оцінка соціально-економічної ефективності впровадження досягнень науково-технічного прогресу та заходів, спрямованих на підвищення якості життя пацієнтів.	+	+
14.	Здатність до фундаментальних та прикладних досліджень щодо обґрунтування галузевих програм, нормативно-правового регулювання й оптимізації хірургічного забезпечення населення, контингентів хворих за окремими нозологічними формами; наукове обґрунтування адаптивного управління ПМД на основі аналізу діяльності, використання теорії управління, фінансів, інвестицій, маркетингу, логістики, належної медичної практики.	+	+
15.	Здатність досліджувати етичні аспекти та фактори макро- і мікросередовища у діяльності клінік ЗПСМ.	+	+
16.	Здатність проводити маркетинг в ПМД. Маркетингові дослідження як життєво необхідного товару, асортиментна, збутова та комунікаційна політика.	+	+
17.	Здатність науково обґрунтовувати соціально-економічні механізми забезпечення ЗПСМ в умовах страхової медицини. Організаційні дослідження в галузі ПМД. Дослідження щодо створення, клінічних випробувань і раціонального використання апаратури, матеріалів. Ціноутворення в ПМД.	+	+
18.	Здатність до методичного, організаційного обґрунтування розвитку інформаційних і комп'ютерних технологій у ЗПСМ.	+	+
19.	Здатність до фундаментальних та прикладних досліджень зовнішньоекономічної діяльності в галузі ЗПСМ, зокрема стратегії маркетингу, менеджменту та логістики.	+	+
20.	Здатність удосконалення форм і методів організації та управління ПМД. Оптимізація забезпечення лікарськими засобами та виробами медичного призначення населення в умовах надзвичайних ситуацій.	+	+
21.	Здатність до організаційних досліджень в галузі ЗПСМ та медичного права.	+	+
22.	Здатність оптимізації управління трудовими ресурсами галузі: кадрове забезпечення, прогнозування, ротація, підготовка та	+	+

	перепідготовка, підвищення кваліфікації й атестація кадрів ЗПСМ, зокрема викладачів і професорсько-викладацького складу закладів медичної освіти.		
23.	Здатність аналізувати історичні аспекти розвитку ЗПСМ: правові, етичні, технологічні, нормативні та інші чинники регулювання діяльності медичних закладів у вітчизняному та міжнародному досвіді.	+	+
Дослідницькі компетентності			
24.	Володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.	+	+
25.	Здатність до використання сучасного наукового обладнання та інноваційних технологій у галузі ПМД.	+	+
26.	Компетентність інтерпретувати результати експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.	+	+
27.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	+	+
Аналітичні компетентності			
28.	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень і використовувати їх в практичній діяльності.	+	+
29.	Здатність осмислення своїх власних припущень та перевірки зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними у галузі медицини.	+	+
30.	Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування.	+	+
31.	Здатність до виявлення зв'язків між сучасними концепціями медичної науки, наведення доказів та/або інших аргументів, що спростовують ці докази.	+	+
32.	Здатність до включення нових висновків в існуючі знання щодо використання засобів діагностики, профілактики та лікування у різних груп населення.	+	+

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ДО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

1. Визначення сімейної медицини і основні компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря згідно WONCA.
2. Кваліфікаційна характеристика лікаря загальної практики-сімейного лікаря в Україні: відмінності від дільничного терапевта, педіатра, інших спеціалістів ПМД.
3. Основні нормативно-правові акти з організації ПМД на засадах сімейної медицини в Україні.
4. Команда ПМД: структура, завдання, розподіл обов'язків. Роль сімейного лікаря як лідера медичної команди та громади з питань охорони здоров'я.
5. Соціальна відповідальність, забезпечення рівності і справедливості в роботі сімейного лікаря. Взаємодія із системою громадського здоров'я і спеціалізованою медичною допомогою.
6. Доказова медицина як базис практичної діяльності команди ПМД: впровадження клінічних настанов і рекомендацій в практику. Розробка локальних протоколів. Індикатори якості в ПМД.
7. Сімейна медицина як наукова спеціальність: методологія і паспорт спеціальності, напрямки клінічних досліджень.
8. Планування наукового дослідження: вибір напрямку, методів дослідження, визначення необхідної кількості учасників клінічного дослідження, критеріїв відбору пацієнтів.
9. Етичні засади наукового дослідження. Процедура одержання інформованої згоди пацієнта. Забезпечення безпеки учасників дослідження. Права лікаря-дослідника і пацієнта.
10. Підготовка публікацій по результатам досліджень: структура наукової статті, оформлення, авторські права, дотримання академічної доброчесності.
11. ІСРС і МКХ: застосування в практиці сімейного лікаря, відмінності використання і аналізу даних.
12. Консультування в сімейній медицині: холістичний та пацієнторієнтований підхід, структура консультації, принципи мотиваційного консультування.
13. Національна стратегія боротьби з НІЗ в Україні: цілі, завдання і роль сімейного лікаря.
14. Складові здорового способу життя та значення різних факторів, які визначають показники захворюваності і смертності населення в Україні, Європі та світі.
15. Хронічна ішемічна хвороба серця: діагностика, лікування, покази до проведення коронароангіографії та інвазивних методів лікування. Реабілітація і медико-трудова експертиза.
16. Артеріальна гіпертензія: медико-соціальне значення, профілактика, медикаментозне і немедикаментозне лікування, ускладнення.
17. Серцева недостатність: фактори ризику, профілактика, діагностика та лікування.
18. Некоронарогенні захворювання серця: міокардити, кардіоміопатії, пухлини – діагностика, лікування, покази до додаткових та інвазивних методів діагностики та лікування, реабілітація і МСЕК.
19. Набуті і вроджені вади серця: класифікація, методи діагностики, ведення пацієнта після хірургічного лікування, реабілітація та медико-соціальна експертиза.
20. Організація і надання невідкладної допомоги при гострому коронарному синдромі, загрозливих для життя порушеннях серцевого ритму та провідності, гострій серцевій недостатності, нападі стенокардії, раптовому підвищенні артеріального тиску, тромбозах і емболіях судинного русла.
21. Бронхообструктивний синдром: диференційна діагностика бронхіальної астми і ХОЗЛ, невідкладна допомога і тривале лікування до досягнення контролю; профілактика загострень і ускладнень; реабілітація і МСЕК.
22. Пневмонія: визначення, класифікація, лікування в амбулаторних умовах і стаціонарі, покази до госпіталізації, критерії ефективності антибактеріальної терапії.

23. Інтерстиціальні захворювання легень: визначення, класифікація і діагностика, принципи лікування, МСЕК.
24. Пухлини органів дихання: класифікація, діагностика, принципи лікування, ведення пацієнтів після хірургічного лікування, реабілітація і МСЕК.
25. Туберкульоз органів дихання: виявлення, організація та надання медичної допомоги; реабілітація і МСЕК.
26. Ведення пацієнта із суглобовим синдромом: огляд і обстеження, оцінка вираженості болю, суглобового синдрому (DAS28), функціональних показників (WOMAC), якості життя (SF36), покази до направлення до спеціаліста.
27. Остеоартроз: фактори ризику, діагностика, немедикаментозне, медикаментозне та хірургічне лікування. Принципи застосування НПЗП, внутрішньосуглобових засобів; ортопедичних засобів; фізіотерапія, реабілітація і МСЕК.
28. Ревматоїдний артрит: діагностика, лікування із застосуванням НПЗП, глюкокортикоїдів, метотрексату. Контроль безпеки та ефективності терапії РА, стратегія лікування «до досягнення мети»; ерготерапія, реабілітація і МСЕК.
29. Гіперурикемія і подагра: визначення, діагностика, профілактика, лікування гострого і хронічного подагричного артриту із застосуванням НПЗП, колхіцину, ГК, гіпоурикемічних засобів.
30. Поняття про імунно-біологічну терапію, основні класи імунно-біологічних препаратів, їх побічна дія, покази до застосування; обстеження пацієнтів перед призначенням ІБТ, контроль ефективності і безпеки в процесі лікування.
31. Спондилоартрити: визначення, класифікація, діагностика, лікування із застосуванням ЛФК, НПЗП, глюкокортикоїдів, сульфасалазину. Контроль ефективності і безпеки медикаментозної терапії СпА.
32. Системні захворювання сполучної тканини: діагностичні критерії, принципи лікування, контроль ефективності і безпеки лікування, ускладнення, покази до госпіталізації.
33. Системні васкуліти: визначення, принципи діагностики та лікування.
34. Лікування інтеркурентних захворювань у пацієнтів, які одержують імуносупресивну терапію.
35. Виразково-ерозивні захворювання верхніх відділів ШКТ (езофагіт, гастрит, дуоденіт, пептична виразка): етіологія, діагностика, профілактика, немедикаментозне і медикаментозне лікування. Схеми антихелікобактерної терапії. Контроль ерадикації. Профілактика загострень і ускладнень.
36. Функціональні захворювання шлунково-кишкового тракту: діагностика і лікування.
37. Хронічні запальні захворювання кишечника (НЯК, хвороба Крона): діагностика, лікування із застосуванням препаратів месалазину, будесоніду, метронідазолу. Контроль ефективності і безпеки медикаментозної терапії, профілактика ускладнень, моніторинг стану слизової оболонки кишечника; вакцинація, профілактика ССЗ.
38. Ведення пацієнта після хірургічного втручання на органах ШКТ.
39. Діарея і закреп: визначення, класифікація, причини гострої і хронічної діареї, закрепів, обстеження пацієнта, диференційна діагностика, симптоматичне лікування.
40. Захворювання жовчного міхура і жовчовивідних шляхів: діагностика, лікування, ускладнення.
41. Захворювання підшлункової залози: фактори ризику, діагностика; немедикаментозне і медикаментозне лікування хронічного панкреатиту, дієтотерапія, профілактика ускладнень; покази до госпіталізації і направлення до спеціаліста.
42. Гострі та хронічні захворювання печінки: НАЖХП, вірусні і невірусні гепатити, цироз – визначення, діагностика, амбулаторне лікування, покази до госпіталізації і скерування до спеціаліста; контроль ефективності і безпеки протівірусної терапії, дієтотерапія, реабілітація і МСЕК.
43. Диференційна діагностика жовтяниць.
44. Організація і надання невідкладної допомоги при больовому абдомінальному синдромі, мелені, блювоті, діареї.

45. Скринінг онкологічних захворювань в практиці сімейного лікаря: меланома і немеланомний рак шкіри, рак ротової порожнини, рак шийки матки, колоректальний рак, рак шлунку, інші: фактори ризику, передракові стани, виявлення, принципи лікування.
46. Імунопрофілактика, вакцинація дітей і дорослих в Україні.
47. Інфекції сечовивідних шляхів: класифікація, фактори ризику, діагностика, лікування, профілактика.
48. Гломерулонефрити: класифікація, діагностика, принципи лікування, моніторинг пацієнта після виписки зі стаціонару, реабілітація, МСЕК.
49. Хронічна хвороба нирок: визначення, діагностика, профілактика та лікування; профілактика прогресування, МСЕК.
50. Організація і надання невідкладної медичної допомоги при нирковій коліці, гострій затримці сечі, гострому ураженні нирок, оліго-/анурії.
51. Ведення пацієнтів, які одержують нирково-замісну терапію (гемодіаліз, перитонеальний діаліз): цільові показники, оцінка ефективності терапії, профілактика та лікування анемії, порушень мінерального обміну, електролітних розладів; вакцинація.
52. Цукровий діабет 2 типу: фактори ризику, профілактика, діагностика, медикаментозне і немедикаментозне лікування; інсулінорезистентність і порушення толерантності до глюкози, предіабет – визначення, клінічне значення, моніторинг пацієнта.
53. Ускладнення ЦД: профілактика, діагностика, лікування. План тривалого спостереження пацієнта із ЦД.
54. Захворювання щитоподібної залози: фактори ризику, профілактика, діагностика; ведення пацієнта із порушеннями функції щитоподібної залози, тиреоїдитом; план обстеження і спостереження за пацієнтом із утворенням щитоподібної залози.
55. Ведення пацієнта після екстирпації щитоподібної залози.
56. Захворювання паразитовидних залоз: класифікація, діагностика, принципи лікування.
57. Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи: класифікація, діагностика, принципи лікування.
58. Захворювання наднирників: класифікація, діагностика, принципи лікування.
59. Ожиріння і надмірна вага тіла: визначення, класифікація, клінічне значення, немедикаментозне і медикаментозне лікування, покази до хірургічного лікування.
60. Організація і надання невідкладної медичної допомоги при комах, гострому тиреоїдиті, тиреотоксикозі, тиреотоксичному кризі, феохромоцитомі.
61. Алергічні захворювання шкіри, органів дихання, органів травлення: визначення, етіопатогенез, діагностика, лікування алергічного риніту, бронхіальної астми, гострої і хронічної кропив'янки, atopічного дерматиту, набряку Квінке, алергічного ентероколіту.
62. Організація і надання невідкладної медичної допомоги при укусах комах, набряку Квінке, анафілаксії.
63. Вроджені і набуті імунодефіцити: класифікація, діагностика, принципи лікування; профілактика ВІЛ інфекції, контроль ефективності і безпеки антиретровірусної терапії.
64. Анемії: класифікація, діагностика, профілактика і лікування.
65. Мієлопроліферативні захворювання: клінічні синдроми, фактори ризику, класифікація, виявлення, принципи діагностики та лікування.
66. Лімфопроліферативні захворювання: клінічні синдроми, фактори ризику, класифікація, виявлення, принципи діагностики та лікування.
67. Мієломна хвороба: класифікація, клінічні прояви, принципи діагностики та лікування.
68. Клінічна значимість цитопеній та збільшеної кількості клітин в загальному аналізі крові, обстеження і маршрут пацієнта.
69. Підвищена кровоточивість і тромбофілія: обстеження і маршрут пацієнта.
70. Організація і надання невідкладної медичної допомоги пацієнтам із гемофіліями, тромбоцитопеніями, гострим анемічним кризом, бластним кризом.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Нормативні документи:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – ст. 144.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – ст. 56.
4. Кодекс законів по працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50. – Додаток до номеру.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – ст. 1122.
6. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – ст. 131.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – ст. 88.
8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – ст. 356.
9. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40, /40-42/. – ст. 492.
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – ст. 19.
11. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 5. – ст. 31.
12. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – ст. 314.
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – ст. 275.
14. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – ст. 2056.
15. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 р. № 2297-VI (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – ст. 481.
16. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30. – ст. 379.
17. Про звернення громадян: Закон України 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – ст. 257.
18. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – ст. 650.
19. Про лікарські засоби : Закон України від 04 квіт.1996 р. № 123/96-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 22. – ст. 86.
20. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – ст. 158.
21. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори Закон України від 12 лютого 1995 р. № 60/95-ВР (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – ст. 60.

22. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – ст. 25.
23. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – ст. 668.
24. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України "у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно" (справа про безоплатну медичну допомогу): Рішення Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 23 – ст. 1132.
25. Наказ МОЗ №1422 від 29.12.2016 «Зміни до методики розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини».
26. Наказ МОЗ України № 33 від 23.02.2000 «При штатні нормативи та типові штати закладів охорони здоров'я».
27. Наказ №404 від 20.06.2006 «Про внесення змін до наказу МОЗ від 22.05.06 № 308 «Про затвердження таблицю оснащення фельдшерсько-акушерських пунктів, лікарських амбулаторій (у т.ч. амбулаторій загальної практики-сімейної медицини) та підрозділів первинної медико - санітарної допомоги лікувально-профілактичних закладів».
28. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування».
29. Наказ МОЗ України № 1150 від 27.12.2013 «Про затвердження Примірної таблиця матеріально-технічного оснащення Центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та його підрозділів».
30. Наказ МОЗ України № 183 від 31.03.2015 «Про затвердження сьомого випуску Державного формуляра лікарських засобів та забезпечення його доступності».
31. Наказ МОЗ України № 127 від 02.03.2011 «Про затвердження примірних таблиць оснащення медичною технікою та виробами медичного призначення центральної районної (районної) та центральної міської (міської) лікарень».
32. Наказ МОЗ України № 751 від 28.09.2012 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Актуальні питання ендокринології у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Б.М. Маньковський та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2019.- 132с.
2. Актуальні питання офтальмології у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, С.О.Риков та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2018.- 528с.
3. Актуальні питання психіатрії у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, В.Д. Мішиєв та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2018.- 144с.
4. Актуальні питання радіаційної медицини у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Д.С. Мечев та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2017 – 208с.
5. Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, М.М. Долженко та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2017.- 414с.
6. Актуальні питання паліативної та хоспісної допомоги у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Ю.І. Губський та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2017. - 206.
7. Актуальні питання медицини катастроф у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Г.Г. Рошін та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2017. – 129с.
8. Актуальні питання алергології у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Л.В. Кузнецова та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2016. – 324с.

9. Актуальні питання медицини невідкладних станів у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, І.С. Зозуля та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2016. – 124с.
10. Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Л.В. Хімїон та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2016.- 600с.
11. Актуальні питання фтизіатрії у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Ю.І. Фещенко та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015.- 166с.
12. Актуальні питання геронтології і геріатрії у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Л.А. Стаднюк та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015 -530с.
13. Актуальні питання нервових хвороб у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Н.К. Свиридова та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015.- 240с.
14. Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Ю.П. Вдовиченко та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015. – 348с.
15. Актуальні питання нефрології у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, Д.Д. Іванов та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015.- 328с.
16. Актуальні питання педіатрії у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, В.В. Бережний та ін.; Київ: Заславський О.Ю., 2015.- 342с.
17. Еталони практичних навиків для лікарів загальної практики – сімейної медицини (навчально-методичний посібник) / за ред. Ю.В. Вороненка, Г.І. Лисенка, Київ: 2012. – 285с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ:

1. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nmapo.edu.ua/index.php/uk/> – офіційний сайт Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика;
3. <http://president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України;
4. <http://rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України;
5. <http://www.kmu.gov.ua/> – Урядовий портал, єдиний веб-портал органів виконавчої влади України;
6. <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/> – офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України;
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
8. www.ufm.org.ua – Українська Асоціація сімейної медицини
9. <https://www.woncaeurope.org> – Всесвітня Асоціація сімейних лікарів (Європа)
10. <https://www.egprn.org> – Організація дослідників в ПМД
11. <https://www.aafp.org> – Американська академія сімейних лікарів
12. <https://dec.gov.ua> – державний Експертний центр України
13. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»
14. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції
15. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека;

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

(формула спеціальності, напрями досліджень)

14.01.38 – загальна практика – сімейна медицина

I. Формула спеціальності

Галузь медичної науки і практики, яка займається науковим забезпеченням збереженням здоров'я пацієнта, сім'ї, громади та надання медичної допомоги при первинному контакті пацієнта з системою охорони здоров'я при всіх видах нездоров'я незалежно від віку, статі, інших особливостей пацієнта шляхом дослідження медичних потреб населення, сімей різних типів, громад; захворюваності та поширеності, діагностичної та прогностичної цінності синдромів та симптомів, захворювань на різних стадіях їх проявів, розробки методик прийняття клінічних рішень, ефективних та економічно доцільних методів корекції факторів ризику, профілактики, ранньої діагностики, лікування найбільш поширених захворювань; вивченням місця і ролі сімейного лікаря в системі охорони здоров'я.

Об'єктом дослідження спеціальності «загальна практика – сімейна медицина» є система первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) та її компоненти (пацієнти, сім'ї, громади, медична практика в системі ПМСД).

II. Напрямки досліджень

2.1. Епідеміологічні дослідження найбільш розповсюджених захворювань та синдромів; найбільш поширених проблем зі здоров'ям в практиці сімейного лікаря; природного перебігу та типових приводів для звертань в загальній практиці; динаміки захворюваності та смертності залежно від основних факторів: віку, статі, місця поселення (місто/село), соціальної групи, характеристики сім'ї.

2.2. Дослідження та моніторинг факторів ризику захворювань, розробка прогностичних критеріїв.

2.3. Обґрунтування медичного та психосоціального забезпечення в загальній практиці; особливості прийняття клінічних рішень, сфера компетенції лікаря загальної практики; розробка профілактичних, скринінгових, діагностичних, лікувальних, реабілітаційних програм, ефективних в умовах первинної ланки; організація мультидисциплінарної команди лікаря загальної практики/сімейного лікаря; взаємозв'язки та співпраця сімейного лікаря з іншими спеціалістами охорони здоров'я на вищих ланках надання допомоги; особливості надання невідкладної допомоги на рівні ПМСД; розробка програм само- та взаємодопомоги.

2.4. Розробка та впровадження нових діагностичних методів для виявлення захворювань на ранніх стадіях розвитку.

2.5. Дослідження та розробка методів координації медичної опіки та підтримки пацієнтів з будь-якими проблемами здоров'я. Вивчення аспектів довготривалих відносин між лікарем і пацієнтами з хронічними захворюваннями, обґрунтування стратегії ведення хворих при хронічних патологіях.

2.6. Обґрунтування стратегій забезпечення якості первинної медичної допомоги; розробка стандартів діагностики та лікування; розробка індикаторів якості, системи оцінки та моніторингу якості первинної медичної допомоги.

2.7. Дослідження пацієнтів в загальній практиці: системи зв'язків між практикою і індивідом/сім'єю/громадою/системою охорони здоров'я; потреб у первинній медичній допомозі, очікувань від лікарів загальної практики та поведінки пацієнтів; сприйняття пацієнтом захворювання та стратегія його подолання; відносин «лікар-пацієнт» та «лікар – член сім'ї», готовності пацієнтів виконувати призначення лікаря та розробка методик досягнення комплаєнсу; способу життя та розвитку захворювання в сім'ї, у одинаків та вдівців; поведінкові проблеми та проблеми обслуговування окремих груп пацієнтів (іноземців, біженців, безробітних, душевнохворих), обґрунтування моделей пацієнт-орієнтованої медичної допомоги; методик ефективного спілкування лікар-пацієнт біопсихосоціального (холістичного) підходу.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені:

Медичні науки